

havende Bonde kan tage den fattige Dreng i sin Tjeneste og lade sig mulktene, fordi han lader ham forsumme den ene Dag efter den anden, saaledes som jeg kunde paavise det ved mangfoldige Exempler og saa af egen Erfaring, saa vilde han ikke komme og fortælle os, at Interessens og ideel Stræben er knyttet til Hartkornet. Det er fuldstændig urigtigt efter hele den Erfaring, jeg i mit Liv har gjort. Jeg har mindst ligesaa ofte maattet beundre den levende Interesse, det mageløse udholdende Slid og Slæb, som disse Menneffer kunne underkaste sig for at føre deres Børn i Ungdommen fremad og i det Hele for at fremme det, der ligger indenfor deres Synskreds, som jeg har set, at vore Gaardeiere, der vel sagtens skulde have et videre Syn, have gjort. Nu siger det ærede Medlem, at det klinger saa smukt at sætte Personen over Hensynet til Hartkornet. Det klinger saa smukt! Ja, maaffe er for det ærede Medlems Betragtning den Tanke, der ligger til Grund herfor, kun Klingklang; men for mig har denne Tanke lidt dybere Betydning; den er lidt Mere end det, og jeg vil bede de Herrer, der ere Skattebeløbs Forsvarere, mindes den alvorligste Pligt, som Staten fordrer af sine Sønner; den gaar dog ikke efter Hartkorn og Skattebeløb, men efter andre Hensyn. Her er ofte den rige Bonde fri, og har navnlig tidligere let kunnet gjøre sig fri, naar den Fattige har maattet give sin Alderdoms Støtte og Trøst. Man forstaar mig vel; jeg har vel hørt fremsætte den Anskuelse, at ogsaa der skulde vi anvende den samme Maalestok, som de ærede Herrer anvende med Hensyn til Skattebeløb, at, naar Rettighederne skulde gaa efter Skatteydelsen, saa maa ogsaa Pligterne gaa efter Ydelsen, og da ogsaa den personlige Pligt til Statens Forsvar. Men jeg er ikke af den Anskuelse, jeg har en anden Betragtning af dette Forhold, men jeg gjør opmærksom paa, at denne Anskuelse næres, og man er meget vel berettiget til at stille den op ligeoverfor de Herrer, der staa paa Skattebeløbs Standpunkt. Nu siger det ærede Medlem: Hvorfor udelukker man dem, der ere paa Fattigvæsenet, eller dem, der ikke betale Skat uden at være paa Fattig-

væsenet — jeg tror nu forresten, at Alle betale en Ydelse enten personlig eller i Penge, som ikke ere paa Fattigvæsenet, saa jeg omtaler kun dem, der ere paa Fattigvæsenet. Men det ærede Medlem staar dog ikke saaledes ligeoverfor vort Forslag, at han kan sige: Hvorfor tage I ikke flere med? Kommer det ærede Medlem og siger: Jeg stemmer for Forslaget, kun finder jeg, at det ikke gaar vidt nok, saa kunne vi tale om Resten. Vil det ærede Medlem sige, vi maa have Fattiglemmerne med, de maa ogsaa have Indflydelse paa, hvem der skal undervise deres Børn, om det bliver en human og kristeligfindet Mand, der ikke banker Børnene, fordi Forældrene ere i Fattighuset, ja saa er det en anden Sag, men det ærede Medlem skal ikke hebreide os, at vi ikke gaa vidt nok, naar han slet ikke kan følge os saa langt, som vi gaa. — Det ærede Mindretal forekommer mig at have været mere opfindsom end fornødent, naar det taler om, at vi ville fremkalde en Forsatningskamp. Jeg har ikke hørt eller set et eneste Ord udtalt derom. Jeg tiltræder de Bemærkninger, der fremkom fra det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), om at, netop naar de forskellige Faktorer af Lovgivningsmagten gif ind paa denne Lov, vilde det være et meget væsentligt Bidnesbyrd om Brugbarheden af den Forsatning, vi have, og hvorfor skulde vi da ville forandre den. Men i hvert Fald, jeg har hverken i Ord eller Skrift antydet Noget, der kunde give det ærede Mindretal Anledning til disse Fremførelser, baade skriftlige og mundtlige. Den ærede Ordfører for Mindretallet siger, at vi jo ikke have noget Landssting ved Siden af Sognevaadet, thi Amtsraadet er det ikke, og at man derfor ikke kan stille det saaledes op, at det var at sammenligne med Valgene til Rigsdagen. Jeg svarer, at jeg tror dog, at den Stilling, man har givet Amtsraadet overfor Sogneraadene, er saa nærgaaende, om jeg saa maa sige, at vi dog vist meget vilde frabede os, at Folkethinget nogenstunde skulde være stillet saaledes ligeoverfor Landsstinget. Men jeg er imidlertid saa heldig i denne Henseende ikke at behøve at henholde mig til, hvad jeg selv kan mene, men at kunne henholde mig til,